

Manifest Strany evropské levice

Schváleno ustavujícím sjezdem Strany evropské levice 8. a 9. května 2004 v Římě.

V Evropě klíčí nová naděje.

Nová vize inspiruje stále více Evropanů a spojuje je k velkým akcím odporu proti prosazování kapitalismu jako jediné možné cesty, kterou má být lidstvo nalákáno do pastí nového sociálního a kulturního úpadku. Převažující situace národů, společenských organizací a jedinců je ovlivňována nejistotou, pochybnostmi a riziky. Vzniká **nový** silný odpor proti kapitalistickému vykořisťování. Vystává **nová** možnost, jak změnit život mužů a žen, kteří jsou stále více a více postihováni katastrofami kapitalistické globalizační politiky.

Nové formy moci v celosvětovém měřítku vedou ke krizím národních států, systému paktů a světového pořádku, který vznikl po druhé světové válce.

Teorie permanentní války, která dnes nachází vyjádření v Bushově doktríně, a vír teroristického násilí, který je touto válkou živen, umožňují, že se nerovnosti zvětšují a že se prostor pro demokracii zmenšuje.

Evropa je pro nás v mezinárodní politice prostorem pro obnovení boje za lepší společnost. Tento přístup bude zahrnovat dosažení míru a transformaci dnešní kapitalistické společnosti. My usilujeme o společnost, která opustí kapitalistickou logiku s dominancí mužů. Našimi cíli jsou emancipace člověka, osvobození žen a mužů od všech forem útlaku, vykořisťování a diskriminace.

Odkazujeme na hodnoty a tradice socialismu, komunismu a dělnického hnutí, feminismu, hnutí za rovnosti žen a mužů, environmentálního hnutí, hnutí za udržitelný rozvoj, mír, mezinárodní solidaritu, lidská práva, humanismus a antifašismus, progresivního a liberálního myšlení, a to jak na národní, tak na mezinárodní úrovni.

Role a úloha politické levice v Evropě podle nás spočívá v tom, že přispěje k vytvoření širokého společenského a politického svazku pro radikální změnu politiky, v jehož rámci budeme rozvíjet konkrétní alternativy a návrhy týkající se této nutné transformace současné kapitalistické společnosti. V tom vidíme svou odpovědnost a také možnost oslovit ty, kdo se zasazují o spravedlivější společnost jako o předpoklad sebeurčeného života jednotlivce. Chceme natrvalo založit levicovou politiku jako samostatný, sebevědomý politický projekt, který přispívá k prosazování solidarity a demokracie i společenských a ekologických alternativ.

Z tohoto důvodu se vedle tradiční politické úrovně národních států, regionů, obcí a všeho, co není odděleno od mezinárodního vývoje stávají důležitým prostorem pro alternativní politiku Evropská unie, ale i celý evropský kontinent.

Proto pohlížíme na celosvětové hnutí za jiný svět, jeho rostoucí vnitřní komunikaci a vliv na tradiční sociální, odborová, feministická, ekologická a demokratická hnutí jako na nové síly prosazující změny. Všechna tato hnutí staví proti "soukromému prostoru" velmocí "veřejný "prostor", v němž různí aktéři požadují základní práva - mír, demokracii, sociální spravedlnost, svobodu, rovnost pohlaví a úctu k přírodě. K nim patří i politická levice. To dodává politice transformace novou sílu.

Zcela vlastní kulturní, politické zkušenosti a společenské boje v evropských zemích ovlivnily podstatu evropského společenského modelu. Máme na zřeteli tyto politické a kulturní kořeny a ne tržní hodnotu, kterou mu dnes přidělují maastrichtská politika a usnesení Evropské ústřední banky.

V Evropě, ve všech našich zemích dnes lidé trpí politikou globalizovaného kapitalismu, který prosazují vlády v zájmu velkokapitálu a jeho lobby. To podkopává solidaritu a sociální vymoženosti, jichž bylo dosaženo v těžkých bojích. Prožíváme generální útok na systém důchodů, demontáž a privatizaci sociálního zabezpečení, zavádění tržních zákonů do tak bytostně veřejných oblastí, jako jsou zdraví, vzdělávání, kultura, i pro společenské statky jako voda a jiné přírodní zdroje, deregulaci trhů práce, především rozšiřování pracovních vztahů bez zákonné ochrany. Přitvrdilo se proti odborům, kriminalizují se imigranti.

Všechno - od práce po každodenní život lidí - se stává zbožím. V dnešní Evropě přibývá nezaměstnanosti, pracovních vztahů bez zákonné ochrany, militarizace směrem navenek - jak ukazuje válka na Balkáně, v Afghánistánu a v Iráku - a směrem dovnitř v důsledku represivních, svobodu loupících zákonů proti těm, kdo se neoliberalní politice postaví. To vyvolává ve většině společnosti rozmrzelost z politiky, mezi chudými potyčky a dovoluje to znovu ožít populismu, rasismu a antisemitismu.

Sociálně demokratická koncepce "třetí cesty" v Evropě ztroskotala, protože proti tomuto vývoji nic nepostavila a tím ho urychlila. Levici, která chce dnešní svět změnit, to dává nové možnosti a současně zvyšuje její odpovědnost. Nemůžeme se však vrátit na tradiční cestu 20. století, která přinesla silám s revoluční inspirací velké úspěchy, ale i velké porážky a tragédie.

Abychom společnost změnili, musíme postupovat v širší frontě. V Evropě je vytvoření alternativní, radikální, ekologické a feministické levice výzvou nové fáze vývoje, která nyní začíná. Pluralitní charakter hnutí může teď být prostoupen touto novou politickou silou, neboť chceme rozvíjet nový vztah mezi společnostmi a politikou.

Chceme předložit projekt jiné Evropy, který dá EU jiný obsah: nezávisle na hegemonii USA otevřený vůči Jihu tohoto světa, alternativní společenský a politický model ke kapitalismu, aktivní vůči rostoucí militarizaci a válce, za ochranu životního prostředí a úctu k lidským právům, včetně práv v sociální a hospodářské oblasti. Požadujeme právo na státní občanství pro všechny lidi, kteří žijí v Evropě.

Chceme Evropu, která je svobodná vůči antidemokratické a neoliberální politice Světové obchodní organizace (WTO) a Mezinárodního měnového fondu (IMF), která odmítá zahraniční vojenské základny a každý model evropské obranné armády, která by ve světě rozproudila vojenské soupeření a závody ve zbrojení. Chceme Evropu míru a solidarity, bez atomových zbraní a jiných zbraní hromadného ničení, chceme Evropu, která odmítne válku jako prostředek řešení mezinárodních sporných otázek. To se týká zejména konfliktu mezi Izraelci a Palestinci, který musí být upraven na základě usnesení OSN.

My, levicové politické síly tohoto světadílu, chceme napomoci tomu, aby vznikla nová síla prosazující změnu.

My, strany a politické organizace, které se zasazují o komunistické, socialistické, demokratické, ekologické a feministické cíle, proti neoliberalismu a za sociální změny, chceme, aby vznikl nový politický subjekt: Strana evropské levice.

Chceme ztělesnit tuto naději, která nám umožní přistupovat novým způsobem k otázkám **globalizace, světového míru, demokracie a sociální spravedlnosti**, rovnoprávnosti pohlaví, **sebeurčeného života pro postižené, udržitelného a vyváženého rozvoje**, úcty k rozdílné kulturní, náboženské, ideologické nebo sexuální orientaci.

Vidíme nutnost hluboké sociální a demokratické transformace Evropy. Ano, přišel čas zesílit boj proti dogmatu zbožněné tržní společnosti s volnou konkurencí, proti moci finančních trhů a nadnárodních koncernů, a dosáhnout naopak toho, aby občané mohli aktivně zasahovat do politiky, která se provádí jejich jménem.

S ohledem na recesi a rostoucí nezaměstnanost je třeba otevřít otázku orientace paktu stability a Evropské ústřední banky, musí se provádět jiná hospodářská a sociální politika, musí se stanovit sociální priority pro plnou zaměstnanost a vzdělávání, pro veřejné služby a pro odvážné investice, a to i do životního prostředí. Musí se zavést zdanění kapitálových toků. Musí zde být jiné priority, v jejichž popředí je člověk, a ne peníze.

Chceme se všude v Evropě zasazovat o větší pracovní práva námezdně pracujících. Odmítáme se zříci veřejných služeb, má-li být každému zaručeno právo na rovný přístup ke vzdělání, vodě, výživě, zdraví, energii a dopravě. Jsme pro modernizované, decentralizované a demokratizované veřejné služby, aby byla zajištěna sociální práva pro každého.

V tomto roce přistupuje k EU deset států. Další toto přání vyjádřily. Ale jak v těchto zemích, tak ve stávajících členských státech EU jsou významné politické a společenské síly, které se dívají na rozšíření s výhradami nebo s otevřeným nepřátelstvím. Tyto tendence se posilují tím, že dnešní strategická rozhodnutí vedou EU do slepé uličky.

Evropská levicová strana se chce věnovat také transformačním problémům balkánských a východoevropských států, které jsou dnes mimo EU. Stojí před dilematem, zda prosazovat samostatný rozvoj nebo se připojit ke kapitalistické integraci Evropy, aby mohly řešit všechny konflikty, které dolehnou na jejich společnost dnes a v budoucnu. Evropská levice je připravena spolupůsobit se všemi demokratickými silami těchto zemí ve prospěch demokracie, míru a sociální spravedlnosti, ve prospěch sociálního a hospodářského rozvoje i posilování demokratických institucí.

Chceme dosáhnout toho, aby volené orgány - Evropský parlament a národní parlamenty, jakož i zastupitelské orgány EU, jako jsou hospodářský a sociální výbor nebo výbor pro otázky regionů, získaly více práv k jednání i kontrole. Ať už se stavíme k dnes diskutovanému návrhu ústavy jakkoliv, jsme zaměřeni proti direktoriátu velmocí. Nepřijímáme ani jejich přání vnutit nám ultraliberální ekonomická kritéria a militarizaci, které vedou k podstatnému sociálnímu ústupu.

Zasazujeme se plně o to, aby byly vytvořeny možnosti pro obchod, pro spoluúčast a kontrolu občanů na všech úrovních a ve všech fázích evropské integrace.

Základním problémem krize EU je otázka demokracie. Po desetiletích se Evropská unie stavěla shora - aniž by se brala v úvahu různost kultur a jazyků, bez lidu a často proti němu.

Ale již se rýsují změny. Velké boje sociálních hnutí, odborů, pracujících a občanů proti válce mění situaci. V několika málo letech přinesly široké spolenectví za mír, rovná lidská práva a za úctu k naší planetě. Jako politické síly sociální transformace chceme přispívat k této nové dynamice, zaměřené proti neoliberální politice. Sociální fóra jsou důležitou příležitostí pro debatu a diskusi, pro rozvoj lidových a občanských alternativ k dnešní neoliberální Evropě. Sociální hnutí a jejich boje mají vlastní dynamiku, samostatnou analýzu, své návrhy a iniciativy. Jsme pro obranu práv pracujících a odborů proti všem způsobům diskriminace, současně ale pro boj za rozšíření pracovních práv, např. o práva pro nezaměstnané a zaměstnance v nezajištěném pracovním poměru, pro rozšíření demokracie na pracovišti a v hospodářském životě na všech úrovních, včetně úrovně evropské.

Zasazujeme se za alternativní, sociálně-ekologický a udržitelný rozvoj, za přestavbu hospodářství, která spočívá v ochraně přírodního prostředí a klimatu, v péči o zavádění ekologicky šetrných technologií, v celoživotní sociální solidaritě, ve vytváření nových pracovních míst a v podpoře zaostalých oblastí na Zemi.

Chceme, aby se výbor pro otázky regionů i výbor sociální a hospodářský jako zásadní instituce demokratické regionální politiky EU silněji podílely na rozhodování v evropských institucích.

V EU na sebe narážejí rozporné zájmy. Nám to dává nový politický prostor pro třídní boj za ochranu zájmů pracujících, demokracie i evropské společnosti s jejími organizacemi a institucemi, včetně Evropského parlamentu.

Evropská levice se zavazuje přispívat k tomu, aby se velké změny, o něž usiluje, staly skutečností, což by vedlo k stálému prohlubování míru, demokracie a sociální spravedlnosti.

Bojujme **společně** za novou společnost, za svět bez vykořisťování a války.

Dnes říkáme: Jiný svět je možný. Budoucnost je už zde. Žádný konec dějin se nekoná.